

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA
NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Dubrovnik, studeni 2016.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	11
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	13
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	27
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	29

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Dubrovnik

KLASA: 041-01/16-10/34
URBROJ: 613-21-16-16

Dubrovnik, 8. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM
SIROVINAMA NA PODRUČJU DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Dubrovačko-neretvanske županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 8. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te nadzora nad izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Rudarsko-geološke studije i Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, podaci iz Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, podaci iz sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) vezana uz gospodarenje mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija

- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima vezanim uz gospodarenje mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ako su ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, ako se provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripreme radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
 - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
 - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremenji pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko-građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje koje se prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, određivanje posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, određivanje granica istražnog prostora, određivanje vrste i količine istražnih radova te određivanje rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije.

Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije. Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina. Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fiksni dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena. Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske. Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50,0 % gradu, odnosno općini, a 50,0 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je strategija gospodarenja mineralnim sirovinama. Strategija sadrži osnove za usmjeravanje i usklađivanje gospodarskih, tehničkih, znanstvenih, obrazovnih, organizacijskih i drugih mjera te mjera provođenja međunarodnih obveza radi gospodarenja mineralnim sirovinama. Strategijom se utvrđuje stanje gospodarenja mineralnim sirovinama, sigurna i pouzdana opskrba, racionalna i svrhovita eksploatacija, održivo korištenje mineralnih sirovina, osiguranje zaštite prirode i okoliša u svim područjima rudarske djelatnosti. Strategiju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine su dužne u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu strategije u roku tri godine od dana usvajanja strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa strategijom, te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređene i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama nije usvojio Hrvatski sabor. Županija nije donijela rudarsko-geološku studiju prema odredbama Zakona o rudarstvu koji je stupio na snagu u svibnju 2013., međutim županijska skupština je u listopadu 2008. donijela Rudarsko-geološku studiju Županije. Osnovni cilj navedene Studije je bio usmjeriti istražne radove i eksploataciju mineralnih sirovina, utvrditi potencijale mineralnih sirovina za potrebe izrade Prostornog plana Županije.

Studija sadrži uvodni dio, geološku građu prostora Županije, dosadašnja geološka istraživanja i rudarske aktivnosti, klasifikaciju mineralnih sirovina, odobrene istražne prostore i aktivna eksploatacijska polja, eksploataciju mineralnih sirovina u Županiji, pregled eksploatacijskih rezervi i proizvodnju mineralnih sirovina od 2000. do 2006., potencijale mineralnih sirovina po vrstama, društveno gospodarski značaj eksploatacije mineralnih sirovina, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, utjecaj eksploatacije mineralnih sirovina na okoliš, zatvaranje eksploatacijskih polja i sanaciju te zaključak. Prema Rudarsko geološkoj studiji Županije, na području Županije ima devet aktivnih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, odnosno tehničko-građevnog kamena (Osojnik, Dubac, Obličevac I, Obličevac II, Mironja, Podvlaštica, Glavice, Kotaca i Bijeli Vir) te četiri eksploatacijska polja (Močići, Krkmača, Pranjare i Žukovac) koja nisu u funkciji i trebaju se brisati iz evidencije. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), iz evidencije eksploatacijskih polja nisu izbrisana navedena eksploatacijska polja, osim eksploatacijskog polja Žukovac koje je prenamijenjeno u reciklažno dvorište.

Prostornim planom Županije (Službeni glasnik Županije 6/03, 6/05, 7/10, 4/12, 9/13 i 2/15), predviđen je jedan prostor za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala (Vjetreno) i osam prostora za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

U tablici broj 1 daju se podaci o prostorima predviđenim za eksploataciju mineralnih sirovina na području Županije, prema podacima iz Prostornog plana Županije.

Tablica broj 1

Prostori predviđeni za eksploataciju mineralnih sirovina
na području Županije

Redni broj	Naziv prostora	Jedinica lokalne samouprave	Vrsta mineralne sirovine
	1	2	3
1.	Osojnik	Grad Dubrovnik	tehničko-građevni kamen
2.	Obiličevac I	Grad Ploče	
3.	Obiličevac II		
4.	Mironja	Općina Dubrovačko primorje	
5.	Podvlaštica	Općina Orebić	
6.	Glavice	Općina Slivno	
7.	Kotaca	Općina Smokvica	
8.	Bijeli Vir	Općina Zažablje	

Prema Prostornom planu Županije, eksploatacijsko polje Dubac na području Općine Župa dubrovačka se planira sanirati i zatvoriti, iako je u vrijeme revizije (srpanj 2016.) aktivno, odnosno obavlja se eksploatacija tehničko-građevnog kamena.

Prema odredbama članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija treba dostaviti do isteka trećeg tromjesečja tekuće godine, a sadrži planirani broj i vrste koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženje razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije. Na zahtjev Ministarstva financija, davatelj je obavezan dostaviti i srednjoročni plan iz svoje nadležnosti, s jasno iskazanim ekonomskim učincima provedbe budućih ugovora o koncesijama. U srednjoročnom planu davanja koncesija se navode gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave je dostavio Ministarstvu financija godišnje planove davanja koncesija za 2013., 2014. i 2015. Godišnji planovi sadrže elemente propisane odredbama Zakona o koncesijama. Prema obrazloženju, navedenim planovima nije planirano davanje koncesija jer nije iskazan interes za davanje koncesija, zbog čega srednjoročni planovi davanja koncesija nisu izrađeni ni dostavljeni Ministarstvu financija. Godišnji planovi sadrže i popis sedam ugovora o koncesiji s naznačenim rokovima isteka koncesije.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava te popis rudarskih gospodarskih subjekta za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala te prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva, koje vodi jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina Republike Hrvatske. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekta, propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 149/13).

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju uređeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13). Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

U skladu s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, Ured državne uprave vodi registre istražnih prostora i eksploatacijskih polja, zbirke isprava za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije. Također, Ministarstvu gospodarstva dostavlja podatke o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, odnosno podatke o svim rudarskim gospodarskim subjektima uvedenim u registre te sve upravne akte na temelju kojih se odobrava istraživanje mineralnih sirovina, utvrđuju eksploatacijska polja mineralnih sirovina te daju koncesije za eksploataciju.

Registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja se vode u zasebnim knjigama na propisanim obrascima, a odobrena eksploatacijska polja su upisana u registar na zasebnim listovima. Prema registru istražnih prostora mineralnih sirovina koji vodi Ured državne uprave, na području Županije koncem 2015. nema odobrenih istražnih prostora mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Prema podacima iz registra eksploatacijskih polja koji vodi Ured državne uprave, koncem 2015. na području Županije ima jedanaest eksploatacijskih polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala (Bijeli Vir, Dubac, Glavice, Kotaca, Krkmača, Mironja, Močići, Obilićevac I, Osojnik, Podvlaštica i Pranjare) i usklađeni su s podacima iz registra koji vodi Ministarstvo gospodarstva, osim u dijelu koji se odnosi na površine eksploatacijskih polja. Naime, podaci o površinama eksploatacijskih polja navedeni u rješenjima i ugovorima Ureda državne uprave za tri polja (Dubac 38,25 ha, Glavice 22,10 ha i Kotaca 6,48 ha), neznatno se razlikuju od površina navedenih u Registru eksploatacijskih polja koje vodi Ministarstvo gospodarstva (Dubac 35,67 ha, Glavice 24,70 ha i Kotaca 6,69 ha).

Tri eksploatacijska polja Močići, Krkmača i Pranjare su sadržana u registru eksploatacijskih polja iako nisu predviđena Prostornim planom Županije. Prema Prostornom planu Županije, eksploatacijsko polje Dubac na području Općine Župa dubrovačka se planira sanirati i zatvoriti.

Iz navedenog je vidljivo da podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije koje vodi Ured državne uprave i Ministarstvo gospodarstva te podaci sadržani u Prostornom planu Županije nisu usklađeni.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti kako bi se utvrdili točni podaci o površini eksploatacijskih polja, uskladiti podatke u registru eksploatacijskih polja koji vodi Ured državne uprave i Ministarstvo gospodarstva te evidencije uskladiti s Prostornim planom Županije.

U zbirci isprava eksploatacijskih polja pohranjeni su svi podaci bitni za svako eksploatacijsko polje te su uloženi u posebni omot, a odnose se na zahtjeve rudarskih gospodarskih subjekata za odobravanje eksploatacijskih polja s pripadajućom dokumentacijom, rješenja o odobrenju eksploatacijskih polja i o brisanju rudarskih gospodarskih subjekata kao ovlaštenika iz registra eksploatacijskih polja, odluke o davanju koncesije, ugovore o koncesiji, podatke o obračunu i naplati fiksnog i varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine, podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, rješenja o obavljenom nadzoru rudarske inspekcije, inspekcije zaštite okoliša i Ministarstva financija te drugu dokumentaciju.

Popis rudarskih gospodarskih subjekata kojima su odobrena eksploatacijska polja ili dodijeljene rudarske koncesije vode se na propisanim obrascima. Prema popisu rudarskih gospodarskih subjekata, koncem 2015. na području Županije ima deset rudarskih gospodarskih subjekata, od kojih su dva u stečaju.

U skladu s odredbama Pravilnika o Registru koncesija, Ured državne uprave je popunio i dostavio propisane obrasce u Registar koncesija, a odnose se na upis ugovora o koncesiji, evidentiranje promjena podataka iz ugovora o koncesiji, utvrđivanje fiksnog i varijabilnog dijela naknada za mineralne sirovine te upis podataka o prestanku ugovora o koncesiji. Od 2013. do 2015. nije bilo dostave podataka vezane uz stečajni postupak i prisilnu naplatu potraživanja. Obrasci su popunjeni i dostavljeni na propisani način i u propisanim rokovima.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Navedene obveze propisane su odredbama članaka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina.

Također, koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li rudarski gospodarski subjekti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Također, Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li koncesionari Ministarstvu gospodarstva podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Koncesionari ne dostavljaju Uredu državne uprave podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na obrascu Evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koji je propisan Pravilnikom o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina. Ured državne uprave nije pravodobno obavještavao koncesionare o njihovim pravima i obvezama koje proizlaze iz zakonskih i drugih propisa o koncesijama i rudarstvu vezano uz dostavu podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na propisanom obrascu. Međutim, Ured državne uprave ima podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje koncesionari dostavljaju tromjesečno na temelju kojih se obračunava varijabilni dio naknade te dostavljene podatke prikuplja i sistematizira po godinama, eksploatacijskim poljima i koncesionarima. Otkopana količina građevnog materijala, odnosno tehničko-građevnog kamena koncem 2015. na području Županije je iznosila 1 447 271 m³.

Državni ured za reviziju predlaže pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te pribavljene podatke analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

Poslove vezane uz eksploataciju mineralnih sirovina, odnosno vođenje evidencija o zaključenim ugovorima o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena, obračun i naplatu naknade prema zaključenim ugovorima te dostavljanje podataka u Registar koncesija, obavlja jedan zaposlenik u Službi za gospodarstvo Ureda državne uprave.

Tijekom 2013., 2014. i 2015., Ured državne uprave nije obavljao poslove vezane uz dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, jer je navedene poslove, prema odredbama Zakona o rudarstvu, koji je bio na snazi do svibnja 2013. trebalo preuzeti ministarstvo nadležno za rudarstvo s danom 1. siječnja 2013. Prema novom Zakonu o rudarstvu koji je stupio na snagu u svibnju 2013., navedene poslove nadležno ministarstvo treba preuzeti sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja Zakona na snagu, odnosno do 18. svibnja 2018. S obzirom na navedeno, Ured državne uprave je uputio Ministarstvu gospodarstva zahtjev da preuzme poslove dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, tako da je u 2013., 2014. i 2015. navedene poslove obavljalo Ministarstvo gospodarstva.

Postupak dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama te podzakonskim propisima o rudarstvu, tako da Ured državne uprave nije donosio unutarnje procedure o dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.

Prema evidencijama Ureda državne uprave za jedanaest eksploatacijskih polja su dana odobrenja za zauzetu površinu eksploatacijskog polja. Od 2013. do 2015. nisu davana odobrenja za nove istražne prostore.

U tablici broj 2 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine, prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 2

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5	6
Tehničko-građevni kamen						
1.	Osojnik	30.12.2004. - 1.3.2022.	12,55	31.200,00	20.800,00	11.166,00
2.	Obličevac I	20.9.2011. - 20.9.2021.	14,07	88.641,00	100.585,00	0,00
3.	Mironja	19.10.2015. - 31.12.2054.	28,66	200.690,00	7.165,00	291.100,00
4.	Podvlaštica	9.5.2006.-	4,93	31.059,00	31.374,00	0,00
5.	Glavice	1.2.1996. - 29.9.2015.	22,10	135.839,00	0,00	193.827,00
6.	Kotaca	18.6.1998. - 18.6.2032.	6,48	42.131,00	47.903,00	0,00
7.	Bijeli Vir	31.5.2011. - 31.12.2037.	25,74	92.235,00	93.827,00	0,00
8.	Dubac	16.7.1999. -	38,25	107.036,00	71.357,00	38.256,00
9.	Močići	3.7.2002. - 3.7.2032.	3,81	24.003,00	28.940,00	73,00
10.	Krkmača	7.3.1984. - 7.3.2000.	2,40	16.146,00	0,00	24.337,00
11.	Pranjare	26.3.1999. -	26,25	168.438,00	0,00	237.620,00
Ukupno			185,24	937.418,00	401.951,00	796.379,00

Za jedanaest odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije površine 185,24 ha, utvrđene su obveze za fiksni dio naknade u iznosu 937.418,00 kn, od čega je s pripadajućim kamatama zbog nepravodobnog plaćanja naknada do travnja 2016. naplaćeno 401.951,00 kn, a nenaplaćeno je 796.379,00 kn.

Fiksni dio naknade je obračunan prema odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011., Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014.

Ovlaštenicima su odobrena eksploatacijska polja na temelju rješenja Ureda državne uprave te utvrđen rok za pribavljanje potrebne dokumentacije za dobivanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina (glavni rudarski projekt, lokacijska dozvola, dokazi o pravu korištenja zemljišnih čestica unutar eksploatacijskog polja, studija utjecaja na okoliš i drugo). Odobrenja za eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije su dana u ranijim godinama, osim za eksploatacijsko polje Mironja, za koje je novo odobrenje dano 2015. Naime, radi se o eksploatacijskom polju na kojem se nije obavljala rudarska djelatnost, jer je nad ovlaštenikom, odnosno koncesionarom pokrenut stečajni postupak u travnju 2010. te je u 2014. drugi rudarsko gospodarski subjekt podnio zahtjev za dodatnim istražnim radovima, s kojim je Ministarstvo gospodarstva u 2015. zaključilo ugovor o koncesiji.

Prema danim odobrenjima po prijašnjim propisima, za tri eksploatacijska polja (Podvlaštica, Dubac i Pranjare) nije utvrđen rok do kojeg se daje odobrenje. Za eksploatacijsko polje Podvlaštica, rudarska inspekcija je 2015. zabranila izvođenje rudarskih radova, jer s rudarskim subjektom - koncesionarom nije zaključen ugovor o koncesiji.

Za eksploatacijsko polje Pranjare, trgovačko društvo - ovlaštenik nad kojim je u srpnju 2010. pokrenut stečajni postupak, podnijelo je zahtjev Uredu državne uprave za prestanak prava na navedenom eksploatacijskom polju u travnju 2015. Ured državne uprave je rješenjem iz lipnja 2015. odbio zahtjev društva, na što je društvo uložilo žalbu Ministarstvu gospodarstva, koje je usvojilo žalbu te preuzelo rješavanje zahtjeva. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), zahtjev društva nije riješen. Prostornim planom Županije nije planirana eksploatacija mineralnih sirovina na lokaciji Pranjare.

Za dva eksploatacijska polja (Glavice i Krkmača) je istekao rok odobrenja.

Odobrenje za eksploatacijsko polje Glavice je isteklo u rujnu 2015. Na temelju Obavijesti Ministarstva gospodarstva, odnosno Uprave za energetiku i rudarstvo, od 29. rujna 2015., trgovačko društvo u stečaju se briše kao ovlaštenik eksploatacijskog polja Glavice, a pravo na eksploataciju prelazi na Republiku Hrvatsku. Navedeno društvo je prema odredbama članka 86. Zakona o rudarstvu, dužno žurno (do 31. prosinca 2015.) sve planove i skice, mjerničke knjige i drugu dokumentaciju o stanju radova na eksploatacijskom polju sa stanjem na dan 31. prosinca 2014. predati na čuvanje Ministarstvu gospodarstva. Ured državne uprave je u listopadu 2015. Ministarstvu financija- Registru koncesija podnio Prijavu za upis podataka o prestanku ugovora o koncesiji.

Odobrenje za eksploatacijsko polje Krkmača je isteklo u ožujku 2000. Provedenim inspekcijskim nadzorom u rujnu 2014. je utvrđeno da se na navedenom polju ne obavljaju rudarski radovi, te da nisu provedene mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš. Utvrđene nedostatke rudarski subjekt je otklonio do studenoga 2014.

Prema rudarsko geološkoj studiji, eksploatacijsko polje Krkmača je predviđeno za brisanje iz evidencije eksploatacijskih polja, a Prostornim planom Županije nije planirana eksploatacija mineralnih sirovina na lokaciji Krkmača. Navedeno eksploatacijsko polje nije brisano iz registra eksploatacijskih polja.

Državni ured za reviziju predlaže brisati eksploatacijska polja Pranjare i Krkmača iz registra eksploatacijskih polja, s obzirom da Prostornim planom Županije nije predviđena eksploatacija mineralnih sirovina na ovim lokacijama.

Od jedanaest eksploatacijskih polja za koja su dana odobrenja, samo za pojedina eksploatacijska polja su dane koncesije, odnosno zaključeni ugovori za eksploataciju tehničko-građevnog kamena. Tako se u 2013. i 2014. obavljala eksploatacija tehničko-građevnog kamena na pet, a u 2015. na šest eksploatacijskih polja s tim da je koncesija za eksploatacijsko polje Mironja dana koncem 2015. te je obavljanje rudarske djelatnosti započelo u 2016.

U tablici broj 3 daju se podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 3

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine u kn		
			Obveze koncesionara	Naplaćeno s kamatama	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko-građevni kamen					
1.	Obličevac I	20.9.2011.-20.9.2021.	208.742,00	208.742,00	0,00
2.	Podvlaštica	9.5.2006.-	135.116,00	135.145,00	0,00
3.	Kotaca	18.6.1998.-	288.680,00	295.720,00	0,00
4.	Bijeli Vir	31.5.2011.-31.3.2033.	314.094,00	318.288,00	0,00
5.	Dubac	16.7.1999.-	302.512,00	290.080,00	17.230,00
6.	Mironja	19.10.2015.-31.10.2026.	0,00	0,00	0,00
Ukupno			1.249.144,00	1.247.975,00	17.230,00

Koncesije za eksploataciju tehničko-građevnog kamena su dodijeljene u prethodnim godinama, osim dvije koncesije koje su dodijeljene u 2015. i to za eksploatacijska polja Mironja i Bijeli Vir. Na temelju zaključenih ugovora o koncesiji, odnosno na temelju rješenja u ranijim godinama, eksploatacija tehničko-građevnog kamena je dana na rok od deset do 18 godina, dok za tri eksploatacijska polja (eksploatacijsko polje Kotaca, Podvlaštica i Dubac) nije utvrđen rok na koji se dodjeljuje koncesija. U veljači 2016. zaključen je ugovor o koncesiji za eksploatacijsko polje Kotaca na rok od deset godina, odnosno do 31. prosinca 2025.

Ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Mironja na području Općine Dubrovačko primorje, Ured državne uprave je zaključio s trgovačkim društvom 8. veljače 2005., prema kojem je koncesija dodijeljena do 1. listopada 2021. Nad navedenim društvom je otvoren stečajni postupak u travnju 2010. U stečajnom postupku drugo trgovačko društvo je kupilo zemljišne čestice na eksploatacijskom polju Mironja i dio opreme te zaključilo Sporazum o preuzimanju kompletne dokumentacije vezane uz eksploatacijsko polje Mironja. Navedeno društvo je u siječnju 2014. podnijelo zahtjev i dopunu zahtjeva u veljači 2014. za dodatne istražne radove na eksploatacijskom polju Mironja, koji je Ured državne uprave odbacio rješenjem iz lipnja 2014., uz obrazloženje da nije dostavljena propisana dokumentacija. Trgovačko društvo je u lipnju 2014., podnijelo Ministarstvu gospodarstva žalbu na navedeno rješenje, koje je u srpnju 2014. usvojilo žalbu trgovačkog društva te preuzelo rješavanje zahtjeva za dodatne istražne radove na eksploatacijskom polju tehničko-građevnog kamena Mironja. Ministarstvo gospodarstva je u studenome 2014. donijelo Obavijest, prema kojoj se trgovačko društvo u stečaju briše kao ovlaštenik eksploatacijskog polja Mironja, a pravo na eksploataciju prelazi na Republiku Hrvatsku. U listopadu 2015. Ministarstvo gospodarstva je s trgovačkim društvom koje je kupilo zemljišne čestice na eksploatacijskom polju Mironja i dio opreme te podnijelo zahtjev za dodatne istražne radove, zaključilo ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Mironja. Rok do kojeg vrijedi eksploatacijsko polje tehničko-građevnog kamena površine 28,66 ha je 31. prosinca 2054., a koncesija za eksploataciju tehničko-građevnog kamena je dodijeljena do 31. listopada 2026. Do istog datuma trgovačko društvo se obvezuje obaviti konačne sanacijske radove na eksploatacijskom polju te je Ministarstvu gospodarstva prije potpisivanja ugovora predalo jamstva, odnosno dvije bjanko zadužnice u vrijednosti 1.100.000,00 kn. Prema ugovoru o koncesiji, društvo je dužno ostvarivati koncesiju u skladu s glavnim rudarskim projektom eksploatacije tehničko-građevnog kamena iz 1997. i dopunama iz 2007. i 2015. te u skladu s lokacijskom dozvolom iz 2015. U skladu s odredbama ugovora, danom potpisivanja ugovora u Registru eksploatacijskih polja Ureda državne uprave, brisana je Republika Hrvatska kao nositelj eksploatacijskog polja, a upisano trgovačko društvo, a kao davatelj koncesije upisan je Ured državne uprave, iako je prema zaključenom ugovoru davatelj koncesije Ministarstvo gospodarstva.

Ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Bijeli Vir na području Općine Zažablje, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je zaključilo s trgovačkim društvom u svibnju 2011., prema kojem je koncesija dodijeljena na deset godina, odnosno do konca svibnja 2021. Utvrđeno je da je površina eksploatacijskog polja 25,74 ha, a da se koncesija dodjeljuje na dijelu zemljišnih čestica unutar eksploatacijskog polja površine 6,1 ha. U svibnju 2015. koncesionar je Uredu državne uprave podnio zahtjev za dodjelu koncesije za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na dodatnim površinama unutar eksploatacijskog polja Bijeli Vir na rok od 20 godina. Ured državne uprave je koncem svibnja 2015. uputio dopis Ministarstvu gospodarstva da navedeno ministarstvo provede postupak dodijele koncesije na eksploatacijskom polju Bijeli Vir, s obzirom da Ured državne uprave nema stručnih osoba za rješavanje predmeta iz ove oblasti. U prosincu 2015. Ministarstvo gospodarstva je s trgovačkim društvom zaključilo ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Bijeli Vir. Rok do kojeg vrijedi eksploatacijsko polje tehničko-građevnog kamena Bijeli Vir površine 25,74 ha je 31. prosinca 2037., a koncesija za eksploataciju tehničko-građevnog kamena se dodjeljuje na dijelu zemljišnih čestica unutar eksploatacijskog polja površine 10,76 ha do 31. prosinca 2033. Do istog datuma trgovačko društvo se obvezuje obaviti konačne sanacijske radove na eksploatacijskom polju te je Ministarstvu gospodarstva prije potpisivanja ugovora predalo jamstvo, odnosno bjanko zadužnicu u vrijednosti 1.000.000,00 kn.

Prema ugovoru, društvo je dužno ostvarivati koncesiju u skladu s glavnim rudarskim projektom eksploatacije tehničko-građevnog kamena iz 1998. i dopunama iz 2006. i 2011. te u skladu s lokacijskom dozvolom iz 2003.

Ministarstvo gospodarstva je Uredu državne uprave dostavilo zaključene ugovore o koncesiji na eksploatacijskim poljima Mironja i Bijeli Viri te dokumentaciju na temelju koje je dodijeljena koncesija na navedenim eksploatacijskim poljima.

Eksploatacijsko polje Dubac je po površini najveće eksploatacijsko polje na području Županije čija površina je 38,25 ha. Nalazi se na području Općine Župa dubrovačka, zapadno uz glavnu prometnicu prema graničnom prijelazu u susjednu državu. Rješenjem Županije od 20. lipnja 1995. eksploatacijsko polje Dubac je odobreno trgovačkom društvu, radi eksploatacije tehničko-građevnog kamena. Rješenjem je utvrđeno da do konca lipnja 1996. treba ishoditi odobrenje za izvođenje rudarskih radova i građenje rudarskih objekata. U rujnu 1995. Županija je s trgovačkim društvom zaključila ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine, kojim nije utvrđen rok na koji se daje koncesija. Ugovorom je određeno da će se sanacija devastiranog terena provoditi u skladu s rudarskim projektom, s tim da se najveći dio sanacije obaviti paralelno s radovima na eksploataciji mineralnih sirovina, a konačna sanacija terena se mora obaviti najkasnije godinu dana od završetka rudarskih radova. U srpnju 1999. Županija je donijela Rješenje kojim se na temelju zahtjeva trgovačkog društva i dostavljene dokumentacije (glavni rudarski projekt otkopavanja tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju Dubac revidiran 20. ožujka 1999., vodoprivredna suglasnost Hrvatskih voda iz 1997, lokacijska dozvola od 17. studenoga 1997., potvrda Državne uprave za zaštitu prirode i okoliša od 24. svibnja 1999.) odobrava društvu proizvodnja građevinskog materijala i izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Dubac. Rješenjem nije utvrđen rok na koji se daje koncesija, iako je u Registru koncesija naveden rok koncesije do 16. srpnja 2029. Do konca 2015., s društvom nije zaključen ugovor o koncesiji. iako je eksploatacijsko polje aktivno i izvode se rudarski radovi. Prema Prostornom planu Županije, eksploatacijsko polje Dubac se planira sanirati i zatvoriti. Tijekom 2013., 2014. i 2015. rudarska inspekcija nije obavljala nadzor nad izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju Dubac. U svibnju 2016. Ministarstvo gospodarstva je s trgovačkim društvom zaključilo ugovor o koncesiji za eksploataciju tehničko-građevnog kamena u svrhu sanacije eksploatacijskog polja Dubac. Ugovorom je utvrđena površina eksploatacijskog polja 35,06 ha, a koncesija je dana trgovačkom društvu na površini 28,37 ha, na rok do 31. prosinca 2034. Trgovačko društvo se obvezalo sanaciju terena devastiranog eksploatacijom tehničko-građevnog kamena provesti u skladu s provjerenim rudarskim projektom, s tim da će se najveći dio sanacije obaviti tijekom radova, a konačna sanacija će se obaviti najkasnije do 31. prosinca 2034.

Za eksploatacijsko polje Podvlaštica na području Općine Orebić, 1980. je dano odobrenje za eksploataciju tehničko-građevnog kamena trgovačkom društvu, kojim nije utvrđen rok na koji se daje odobrenje. Na temelju Rješenja Ureda državne uprave od 9. svibnja 2006., odobrenje iz 1980. je preneseno na trgovačko društvo pravnog slijednika i utvrđeno da do svibnja 2007. mora ishoditi rudarsku koncesiju za izvođenje rudarskih radova. Društvo u određenom roku nije ishodilo rudarsku koncesiju, već je lipnju 2007. uputilo zahtjev za smanjenjem površine eksploatacijskog polja na 4,93 ha, s obzirom na potrebe tog područja. Ured državne uprave je u siječnju 2009. donio rješenje kojim se odobrava smanjenje površine eksploatacijskog polja na 4,93 ha na kojem se eksploatira tehničko-građevni kamen te je određeno da se eksploatacija tehničko-građevnog kamena na smanjenoj površini nastavlja u skladu s odobrenjem iz 1980.

Rješenjem nije utvrđen rok do kojeg je odobrena eksploatacija tehničko-građevnog kamena, iako je u Registru koncesija naveden rok do 9. svibnja 2046. Do konca 2015., odobrenje za izvođenje rudarskih radova nije zamijenjeno za rješenje o dodjeli koncesije, niti je tijelo nadležno za rudarstvo s rudarskim subjektom zaključilo ugovor o koncesiji, što je prema odredbama Zakona o rudarstvu trebalo učiniti do 18. svibnja 2015. Rudarska inspekcija je u rujnu 2015. obavila nadzor te zabranila izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Podvaštica, jer s trgovačkim društvom nije zaključen ugovor o koncesiji. Prema podacima Ureda državne uprave, u trećem i četvrtom kvartalu 2015. eksploatacija mineralnih sirovina se nije obavljala. U rujnu 2016. Ured državne uprave je Rješenjem utvrdio preostali rok do kojeg koncesionar može izvoditi rudarske radove na eksploatacijskom polju Podvlaštica (do 30. listopada 2020.). Također je utvrđeno da je koncesionar obavezan obaviti sanaciju terena devastiranog eksploatacijom tehničko-građevnog kamena do 30. travnja 2021. Ugovor o koncesiji nije zaključen.

Prema odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu, fizičkoj osobi ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta - odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo na eksploataciju mineralne sirovine, to odobrenje se zamjenjuje za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu do isteka roka navedenog u tom odobrenju. Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem sukladno provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a isti ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo zaključuje ugovor o koncesiji i to u roku dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu (do 18. svibnja 2015.).

Prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, ugovor o koncesiji mora sadržavati sve podatke iz Odluke o davanju koncesije iz članka 75. navedenog Zakona (o provedenim istražnim radovima, vrsti mineralne sirovine koja će se eksploatirati, naziv, lokacija, granice i veličina eksploatacijskog polja, podatke o rezervama mineralne sirovine, godišnjoj količini eksploatacije, o provjerenom glavnom ili dopunskom rudarskom projektu, katastarskoj općini i površini zemljišnih čestica i iznos troškova sanacije eksploatacijskog polja) kao i ime rudarskog subjekta kojem se daje koncesija, iznos i način plaćanja naknade za koncesiju i rok na koji se zaključuje ugovor o koncesiji.

Prema odredbama članka 167. Zakona o rudarstvu, na područjima na kojima je temeljem zakona ili drugih propisa zabranjena eksploatacija (npr. izmjena prostornih planova, zaštićeni obalni pojas i drugo), a za područje na kojima je rudarski gospodarski subjekt već dobio koncesiju, rudarsku koncesiju ili odobrenje za izvođenje rudarskih radova po prijašnjem propisu prije određivanja zabrane, taj rudarski gospodarski subjekt ima pravo nastaviti s eksploatacijom ako Republika Hrvatska i/ili jedinica lokalne i regionalne samouprave ne donesu odluku o oduzimanju koncesije i tu odluku dostave tijelu nadležnom za rudarstvo. Osoba javnog prava koja traži oduzimanje koncesije dužna je nadoknaditi rudarskom gospodarskom subjektu štetu nastalu zbog gubitka prava. Gospodarski subjekt nema pravo na nadoknadu u slučaju da ima samo rješenje o odobrenju za istraživanje ili rješenje o odobrenju eksploatacijskog polja, a za koje do stupanja na snagu Zakona o rudarstvu nije ishodio koncesiju.

Državni ured za reviziju nalaže za odobrenja dana rudarskim subjektima za izvođenje rudarskih radova po prijašnjim propisima na temelju kojih su stekli pravo na eksploataciju mineralne sirovine, postupiti prema odredbama Zakona o rudarstvu, odnosno na temelju propisane dokumentacije s rudarskim subjektima zaključiti ugovor o koncesiji koji će sadržavati sve zakonom propisane podatke uključujući i rok na koji se dodjeljuje koncesija.

Rudarski gospodarski subjekti koji imaju dodijeljenu koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (koncesionari), imaju obvezu plaćanja varijabilnog dijela naknade. Varijabilni dio naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine obračunana je prema odredbama Odluke o naknadi za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 101/04), koja je bila na snazi od srpnja 2004. do prosinca 2009. i kojom je naknada bila utvrđena u visini 2,6 % ukupnog prihoda ostvarenog prodajom mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade bio utvrđen u visini 7,5 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i kojom je varijabilni dio naknade bio utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, te Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, s tim da su pojedinim koncesionarima obračunane kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade. Pri obračunu se primjenjuje tržišna vrijednost otkopane mineralne sirovine, koja je za pojedina eksploatacijska polja utvrđena na temelju tehnološke ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem se otkopava u trenutku izrade elaborata.

Rudarski gospodarski subjekti dostavljaju Uredu državne uprave, podatke o otkopanoj količini mineralnih sirovina u prethodnom kvartalu i tržišnu vrijednost otkopane mineralne sirovine iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine, najkasnije osmog dana narednog kvartala, na temelju kojih Ured državne uprave obračunava varijabilni dio naknade za otkopanu količinu mineralnih sirovina i ispostavlja račun rudarskom gospodarskom subjektu. Istovremeno s ispostavljanjem računa, Ured državne uprave, dostavlja Ministarstvu financija na propisanim obrascima sve potrebne podatke za upis naknade za koncesije u Registar koncesija. Prema dostavljenim podacima rudarskih gospodarskih subjekata, tržišna vrijednost otkopane mineralne sirovine za eksploatacijsko polje Dubac iznosi 28,00 kn/m³, za Bijeli Vir 18,00 kn/m³, za Kotaca 24,00 kn/m³, za Podvlašticu 29,00 kn/m³ te za Obličevac I 16,00 kn/m³. Tržišna vrijednost otkopane mineralne sirovine se nije mijenjala za 2013., 2014. i 2015.

Ured državne uprave nema mogućnosti kontrole podataka o otkopanoj količini mineralnih sirovina koje dostavlja rudarski gospodarski subjekt, s obzirom da je kontrola rudarske djelatnosti u nadležnosti rudarske inspekcije pri Ministarstvu gospodarstva. Također, Ured državne uprave nema tehnološku ocjenu iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na temelju koje je utvrđena tržišna vrijednost otkopane mineralne sirovine na pojedinom eksploatacijskom polju. Na zahtjev Ureda državne uprave, pojedini rudarsko gospodarski subjekti su dostavili podatke o tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine utvrđene u Elaboratu o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju, na temelju koje je utvrđena tržišna vrijednost otkopane mineralne sirovine i koja vrijedi za sve godine za koje je dana koncesija.

Pri obračunu varijabilnog dijela naknade u 2013., 2014. i 2015., koristila se tržišna vrijednost otkopane mineralne sirovine iz elaborata o rezervama (koja je i ujedno najmanja dopuštena), s tim da Ured državne uprave ne raspolaže podacima koliko iznosi stvarna tržišna vrijednost otkopanih mineralnih sirovina u pojedinoj godini. Iz navedenog je vidljivo da nije uspostavljena učinkovita kontrola i provjera obračuna varijabilnog dijela naknade za eksploatirane količine mineralnih sirovina. Također, suradnja nadležnih tijela za rudarstvo (nadležnih Ministarstava, inspeksijskih službi i Ureda državne uprave u županiji) koja se odnosi na obračun varijabilnog dijela naknade za eksploatirane količine mineralnih sirovina ne omogućava provođenje učinkovite kontrole obračuna naknade.

U cilju učinkovite kontrole i provjere obračuna varijabilnog dijela naknade, Državne ured za reviziju predlaže zatražiti od tijela nadležnih za rudarstvo dokumentaciju vezanu uz otkopanu količinu mineralne sirovine potrebnu za kontrolu obračuna varijabilnog dijela naknade za koncesije. S obzirom da se pri obračunu varijabilnog dijela naknade za koncesije u svim revidiranim godinama poslovanja, primjenjivala ista tržišna vrijednost za otkopane mineralne sirovine koja je utvrđena na temelju izrađenog Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju, Državni ured za reviziju predlaže tijelima nadležnim za rudarstvo utvrditi stvarnu tržišnu vrijednost za otkopane mineralne sirovine za svaku poslovnu godinu te preispitati realnost tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine koja se koristi pri obračunu varijabilnog dijela naknade.

Ured državne uprave redovito prati izvršenje plaćanja naknade za koncesiju, odnosno ostvarenje prihoda od fiksnog i varijabilnog dijela naknade.

Ukupni prihodi ostvareni od fiksnog i varijabilnog dijela naknade za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, odnosno tehničko-građevnog kamena na području Županije u 2013. iznose 261.530,00 kn, 2014. iznose 422.640,00 kn, a u 2015. iznose 463.684,00 kn. Ostvareni prihodi u promatranom razdoblju imaju trend rasta, odnosno ostvareni prihodi u 2014. su veći za 163.110,00 kn ili 62,4 % u odnosu na 2013., a u 2015. su veći za 41.044,00 kn ili 9,7 % u odnosu na 2014.

Nenaplaćene naknade, odnosno ukupna potraživanja za prihode od fiksnog i varijabilnog dijela naknade na koncu 2013. iznose 1.582.989,00 kn, na koncu 2014. iznose 1.500.401,00 kn, na koncu 2015. iznose 802.320,00 kn, a u travnju 2016. iznose 813.609,00 kn. Iskazana vrijednost potraživanja sadrži glavnice duga i obračunane zatezne kamate. Potraživanja na koncu 2015. su za 698.081,00 kn ili 46,5 % manja u odnosu na prethodnu godinu. Ovako značajno smanjenje potraživanja je rezultat provedenih predstečajnih nagodbi, nad dva trgovačka društva, koji su ovlaštenici/koncesionari na tri eksploatacijska polja (Dubac, Osojnik, Bijeli Vir). Na temelju provedenih predstečajnih nagodbi, brisana su potraživanja za prihode od fiksnog dijela naknade u iznosu 335.102,00 kn, a za varijabilni dio naknade u iznosu 445.033,00 kn, što ukupno iznosi 780.135,00 kn.

Za eksploatacijsko polje Dubac, trgovačko društvo - koncesionar je u predstečajnoj nagodbi prijavilo nepodmirene obveze (dug) za fiksni dio naknade do 31. prosinca 2012. u iznosu 173.934,00 kn, a za varijabilni dio naknade do 15. travnja 2013. u iznosu 306.948,00 kn, što ukupno iznosi 480.882,00 kn. Nagodbom je otpisan dug u iznosu 240.441,00 kn ili 50,0 %, a za preostali dug u iznosu 240.441,00 kn dogovorena je obročna otplata od 2015. do 2019., uz godišnju kamatu 4,5 %. Mjesečni obrok za fiksni dio naknade iznosi 1.782,00 kn, a za varijabilni iznosi 3.145,00 kn, odnosno ukupni mjesečni obrok iznosi 4.927,00 kn. Društvo je u 2015. u cijelosti podmirilo dospjele obveze u iznosu 29.562,00 kn. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2016.) društvo je koncesionar na eksploatacijskom polju Dubac.

Za eksploatacijsko polje Osojnik, trgovačko društvo - ovlaštenik je u predstečajnoj nagodbi prijavilo nepodmirene obveze (dug) za fiksni dio naknade do 31. prosinca 2012. u iznosu 50.700,00 kn. Nagodbom je otpisan dug u iznosu 25.350,00 kn ili 50,0 %, a za preostali dug u iznosu 25.350,00 kn dogovorena je obročna otplata od 2015. do 2019., uz godišnju kamatu 4,5 %. Mjesečni obrok za fiksni dio naknade iznosi 520,00 kn. Društvo je u 2015. u cijelosti podmirilo dospjele obveze u iznosu 3.117,00 kn. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2016.) društvo je ovlaštenik na eksploatacijskom polju Osojnik.

Za eksploatacijsko polje Bijeli Vir, trgovačko društvo - koncesionar je u predstečajnoj nagodbi prijavilo nepodmirene obveze (dug) za fiksni dio naknade do 15. srpnja 2013. u iznosu 110.468,00 kn, a za varijabilni dio naknade u iznosu 138.085,00 kn, što ukupno iznosi 248.553,00 kn. Nagodbom je otpisan dug u iznosu 149.132,00 kn ili 60,0 %, a za preostali dio duga u iznosu 99.421,00 kn dogovorena je obročna otplata, besamatno, od 2016. do 2023. Otplata je dogovorena u 16 polugodišnjih obroka, s tim da obrok za fiksni dio naknade iznosi 2.762,00 kn, a za varijabilni iznosi 3.452,00 kn, odnosno ukupni polugodišnji obrok iznosi 6.214,00 kn. Društvo je koncem 2015. uplatilo prvi polugodišnji obrok koji dopijeva u siječnju 2016. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2016.) društvo je koncesionar na eksploatacijskom polju Bijeli Vir.

Dospjela potraživanja za fiksni i varijabilni dio naknade u travnju 2016. iznose 813.609,00 kn. Potraživanja za varijabilni dio naknade su neznatna i iznose 17.230,00 kn, dok za fiksni dio naknade iznose 796.379,00 kn. Najveći dužnici za fiksni dio naknade su dva trgovačka društva u stečaju, čiji dug iznosi 703.267,00 kn.

Nad trgovačkim društvom koji je bio koncesionar na eksploatacijskom polju Mironja, postupak stečaja je otvoren u travnju 2010. i do vremena obavljanja revizije nije okončan. Nakon što je otvoren stečajni postupak nad društvom, rudarska djelatnost se nije obavljala. Ured državne uprave nije raskinuo ugovor o koncesiji, već je nastavio ispostavljati račune za fiksni dio naknade društvu u stečaju, tako da dug zajedno s kamatama do travnja 2016. iznosi 271.820,00 kn. Također, Ured državne uprave nije u stečajnu masu prijavio potraživanja od rudarskog gospodarskog subjekta koja su postojala u vrijeme otvaranja stečajnog postupka, a koja su 1. travnja 2010. iznosila 53.729,00 kn.

Nad trgovačkim društvom koji je bio koncesionar na eksploatacijskom polju Glavice i Pranjare, postupak stečaja je otvoren u srpnju 2010. i do vremena obavljanja revizije nije okončan. Nakon što je otvoren stečajni postupak nad društvom, rudarska djelatnost se nije obavljala na eksploatacijskim poljima. Ured državne uprave nije raskinuo ugovore o koncesiji, već je nastavio ispostavljati račune za fiksni dio naknade društvu u stečaju, tako da dug zajedno s kamatama za dva eksploatacijska polja do travnja 2016. iznosi 431.447,00 kn.

Također, Ured državne uprave nije u stečajnu masu prijavio potraživanja od rudarskog gospodarskog subjekta koja su postojala u vrijeme otvaranja stečajnog postupka, a koja su 31. srpnja 2010. iznosila 50.317,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže pravodobno poduzimanje aktivnosti za naplatu potraživanja. Također je mišljenja da je davatelj koncesije trebao nakon otvaranja stečajnog postupka nad društvima koji su bili koncesionari, utvrditi status rudarsko gospodarskih subjekata koji su obavljali eksploataciju i postupiti u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu, odnosno poduzeti aktivnosti za davanje koncesija novim zainteresiranim rudarsko gospodarskim subjektima.

Za naplatu potraživanja od drugih dužnika Ured državne uprave šalje obavijesti (opomene), dok druge mjere naplate se ne provode. Ured državne uprave nije dostavljao korisniku prihoda od naknade za koncesiju (županija, grad, općina) dokumentaciju na temelju koje korisnik prihoda može ustrojiti evidenciju potraživanja u svojim poslovnim knjigama.

Ured državne uprave je od koncesionara pribavio instrumente osiguranja naplate naknade, osim od koncesionara koji ima rješenje o odobrenju eksploatacijskog polja iz 2009. te je u postupku zamjene za ugovor o koncesiji u skladu s odredbama članka 166. Zakona o rudarstvu. Prema odredbama članka 31. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije je dužan prije zaključivanja ugovora o koncesiji pribaviti od odabranog rudarsko gospodarskog subjekta potrebna instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji u iznosu određenom u odluci o davanju koncesije. Prema odredbama članka 62. stavka 3. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije se obvezuje za ugovore koji su zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o koncesijama, a koji ne sadrži instrumente osiguranja, zatražiti od koncesionara odgovarajuće instrumente osiguranja provedbe ugovora o koncesiji u roku od 60 dana od stupanja na snagu Zakona o koncesijama.

Prema odredbama članka 35. Zakona o koncesijama, pravo na naplatu obveze po osnovi naknade za koncesiju i kamata zastarijeva za pet godina računajući od dana kada je zastara počela teći, odnosno nakon isteka godine u kojoj je nadležno tijelo utvrdilo obvezu po osnovi naknade za koncesiju i kamata. Prema odredbi članka 37. Zakona o koncesijama, apsolutni rok zastare je deset godina od dana kada je zastara počela prvi put teći.

Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije je odgovoran za potpunu i pravodobnu naplatu naknade za koncesiju, dužan je redovito pratiti izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju, ako je ona određena ugovorom o koncesiji te plaćanja svih ostalih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora od strane inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela, kao i poduzimati mjere prisilne naplate naknade za koncesije. Davatelj koncesije u slučaju kada nije istodobno i korisnik prihoda po osnovi naknade za koncesiju, dužan je dostaviti korisniku prihoda dokumentaciju na temelju koje korisnik prihoda može ustrojiti evidenciju potraživanja u svojim poslovnim knjigama. Korisnik prihoda, u slučaju kada koncesionar ne plaća obveze po osnovu naknade za koncesiju koja predstavlja njegov prihod, dužan je o tome obavijestiti davatelja koncesije radi poduzimanja mjera naplate.

Ured državne uprave do 1. lipnja tekuće godine dostavlja Ministarstvu financija izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara, za prethodnu godinu. Izvješće se dostavlja na propisanom obrascu, a sadrži podatke iz ugovora o koncesijama, uplaćenim iznosima za fiksnu i varijabilnu naknadu po koncesionarima, plaćanju naknade za koncesije na temelju predstečajnih nagodba, podatke o zaključenim i raskinutim ugovorima u izvještajnoj godini te podatke o obavljenom nadzoru nad radom koncesionara.

Državni ured za reviziju nalaže kontinuirano pratiti izvršavanje obveza koncesionara iz ugovora o koncesiji, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te provoditi pravodobno sve zakonom dopuštene mjere naplate, kako ne bi došlo do zastare potraživanja. Također, nalaže se dostaviti korisniku prihoda, odnosno županiji, gradovima i općinama na čijem se području nalaze eksploatacijska polja, dokumentaciju na temelju koje korisnik prihoda može ustrojiti evidenciju potraživanja u svojim poslovnim knjigama. Državni ured za reviziju nalaže od koncesionara pribaviti potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji.

Nadzor nad rudarskom djelatnosti, odnosno eksploatacijom mineralnih sirovina, obavlja rudarska inspekcija ministarstva nadležnog za rudarstvo, koja je odgovorna za kontrolu rudarske djelatnosti, inspekcija zaštite okoliša, koja obavlja kontrolu onečišćenja zraka i zbrinjavanja otpada, sanitarna inspekcija, koja obavlja kontrolu zaštite od buke, inspekcija zaštite prirode, koja obavlja kontrolu utjecaja na zaštićene dijelove i područja prirode te vodopravna inspekcija, koja kontrolira onečišćenje površinskih i podzemnih voda.

Ministarstvo financija, odnosno Carinska uprava provjerava zakonitosti postupanja u skladu s propisima o koncesijama, obavlja poslove praćenja plaćanja naknade za koncesije, obavlja financijski nadzor ovlaštenika koncesije u pogledu zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplate naknade za koncesije, utvrđuje poduzima li davatelj koncesije propisane mjere naplate naknada za koncesije te obavlja druge poslove nadzora u skladu s propisima o koncesijama.

Prema godišnjim izvješćima koje Ured državne uprave dostavlja Ministarstvu financija, u 2013. nije obavljen nadzor nad rudarskom djelatnosti na području Županije.

U 2014. rudarska inspekcija je na prethodni zahtjev Ureda državne uprave obavila nadzor rudarskih radova na četiri eksploatacijska polja i to na eksploatacijskim poljima Glavice, Pranjare, Mironja i Krkmača. Rješenjem rudarske inspekcije je utvrđeno da je potrebno provesti mjere osiguranja i postaviti sigurnosne prepreke i ploče upozorenja na svim eksploatacijskim poljima na kojima je obavljen nadzor.

U 2015. rudarska inspekcija je obavila nadzor rudarskih radova na eksploatacijskom polju Podvlaštica. Rješenjem od 11. rujna 2015. dana je zabrana izvođenja rudarskih radova na eksploatacijskom polju Podvlaštica, jer s rudarsko gospodarskim subjektom - koncesionarom nije zaključen ugovor o koncesiji. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.) rudarsko gospodarski subjekt nije podnio Uredu državne uprave zahtjev za zaključivanje ugovora o koncesiji.

Ministarstvo nadležno za rudarstvo je dostavilo Uredu državne uprave potvrde o provedenim mjerama osiguranja eksploatacijskih polja, kojima se potvrđuje da je rudarsko gospodarski subjekt proveo mjere osiguranja u ostavljenom roku, a prema rješenju rudarske inspekcije.

Na zahtjev Ureda državne uprave, u 2014. inspekcija zaštite okoliša je obavila nadzor na eksploatacijskom polju Mironja, prema kojem nisu utvrđene nepravilnosti. Inspekcija zaštite okoliša u 2013. i 2015. nije obavljala nadzor na eksploatacijskim poljima na području Županije, iako se najviše primjedbi jedinica lokalne samouprave upravo odnosi na probleme vezane uz onečišćene okoliša i buku, a koje su posebno izražene na područjima gdje je prisutno obavljanje turističke djelatnosti.

Ministarstvo financija je 2013. obavilo financijski nadzor koncesionara na eksploatacijskom polju Podvlaštica. Rješenjem od 9. prosinca 2013., utvrđena je obveza plaćanja naknade za koncesiju i pripadajućih kamata u iznosu 16.471,00 kn. Prema evidencijama Ureda državne uprave, novčane obveze prema rješenju Ministarstva financija, koncesionar je podmirio u 2013. u iznosu 16.500,00 kn. U 2014. i 2015. financijski nadzor koncesionara se nije obavljao.

Nadzor nad radom koncesionara je dužan obavljati i davatelj koncesije. Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza iz ugovora o koncesiji.

Davatelj koncesije dužan je za vrijeme trajanja ugovora o koncesiji voditi posebnu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje koncesionara, a najmanje prikupljanjem i analizom standardnih financijskih izvješća na godišnjoj razini, pri čemu je dužan voditi evidenciju o svim povezanim trgovačkim društvima koncesionara. Ured državne uprave nema financijske izvještaje koncesionara na godišnjoj razini, kao ni drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje koncesionara.

Državni ured za reviziju nalaže kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza iz ugovora o koncesiji te pribaviti godišnje financijske izvještaje koncesionara i drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje, potrebnu za obavljanje nadzora nad radom koncesionara. Također, predlaže se u suradnji s lokalnim jedinicama i nadležnim ministarstvima planirati kontinuirani nadzor i osigurati učinkovitije kontrole nad tijekom eksploatacije mineralnih sirovina, odnosno kontrole rudarske djelatnosti, kontrole onečišćenja zraka i zbrinjavanja otpada, zaštite od buke, utjecaja na zaštićene dijelove i područja prirode te kontrole onečišćenja površinskih i podzemnih voda.

Sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, svaki rudarski gospodarski subjekt je dužan sanirati prostor na kojem je obavljao rudarske radove, u skladu s provjerenim rudarskim projektom na temelju kojeg je dodijeljena koncesija. Ako ne provede sanaciju, odnosno sukcesivno ne sanira prostor na kojem izvodi rudarske radove, tijelo nadležno za rudarstvo, koje je dodijelilo koncesiju, će naložiti koncesionaru provođenje radova sanacije u primjerenom roku. Ako ni nakon ostavljenog roka koncesionar ne provede sanaciju, sanacija će se provesti putem treće osobe, na trošak koncesionara. Ukoliko ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu, a nije provela sanaciju, provest će se izvanredna sanacija prostora u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

Pravilnikom o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina (Narodne novine 142/13), određeno je da jamstva za troškove sanacije istražnog prostora mogu biti zadužnice, bankarske garancije, osobna jamstva, mjenice, polog i ostalo, a vrstu i iznos jamstva određuje tijelo nadležno za rudarstvo u odluci o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, ovisno o predviđenim rudarskim radovima. Jamstva je dužno čuvati tijelo nadležno za rudarstvo na prikladnom mjestu za vrijeme trajanja roka važenja rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina. Tijelo nadležno za rudarstvo dužno je redovito provjeravati valjanost jamstva, a način provjere se određuje u rješenju o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina. U slučaju da jamstvo nije valjano, tijelo nadležno za rudarstvo dužno je bez odgode zatražiti od ovlaštenika istražnog prostora dostavu novog odgovarajućeg jamstva, a ako ovlaštenik istražnog prostora ne dostavi novo odgovarajuće jamstvo u roku od 15 dana, tijelo nadležno za rudarstvo će ukinuti rješenje o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina. Na isti način su uređena i jamstva za troškove sanacije eksploatacijskog polja mineralnih sirovina.

U skladu s odredbom članka 31. Zakona o koncesijama, rudarski gospodarski subjekt je dužan prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti tijelu nadležnom za rudarstvo jamstva za troškove sanacije eksploatacijskog polja. Prema odredbi članka 62. stavka 3 Zakona o koncesijama, davatelj koncesije se obvezuje za ugovore koji su zaključeni prije stupanja na snagu Zakona o koncesijama, a koji ne sadrži instrumente osiguranja, zatražiti od koncesionara odgovarajuće instrumente osiguranja u roku od 60 dana od stupanja na snagu Zakona o koncesijama.

Prema obrazloženju odgovornih zaposlenika Ureda državne uprave, rudarski gospodarski subjekti nisu sanirali prostor na kojem su obavljali rudarske radove, tako da sva eksploatacijska polja (jedanaest polja) na području Županije nisu sanirana. Za dva ugovora o koncesijama koje je zaključilo Ministarstvo gospodarstva u 2015., pribavljeni su instrumenti osiguranja (bjanko zadužnice) za obavljanje sanacijskih radova na eksploatacijskom polju Mironja i Bijeli Vir, dok za druga eksploatacijska polja instrumenti osiguranja za obavljanje sanacijskih radova nisu pribavljena. S obzirom da je ugovore o koncesiji u 2015. zaključilo Ministarstvo gospodarstva, Ured državne uprave nema pohranjene instrumente osiguranja, niti provjerava valjanost danih jamstava.

Državni ured za reviziju nalaže pribaviti instrumente osiguranja za obavljanje sanacijskih radova za eksploatacijska polja te redovito provjeravati valjanost jamstava. Nalaže se poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije eksploatacijskih polja u skladu s provjerenim rudarskim projektom na temelju kojeg je dodijeljena koncesija, odnosno tijekom i nakon završetka eksploatacije. U slučaju da se ne provede sanacija prostora na kojem se izvode rudarski radovi, potrebno je u pisanom obliku naložiti koncesionaru provođenje radova sanacije u primjerenom roku. Ako ni nakon ostavljenog roka koncesionar ne provede sanaciju, sanaciju treba provesti putem treće osobe, na trošak koncesionara. Također, nalaže se da ukoliko ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu, a nije provela sanaciju, poduzeti aktivnosti za provođenje izvanredne sanacije prostora na način propisan odredbama Zakona o rudarstvu.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i internim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- Poduzeti aktivnosti kako bi se utvrdili točni podaci o površini eksploatacijskih polja, uskladiti podatke u registru eksploatacijskih polja koji vodi Ured državne uprave i Ministarstvo gospodarstva te evidencije uskladiti s Prostornim planom Županije.
- Pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te pribavljene podatke analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.
- Brisati eksploatacijska polja Pranjare i Krkmača iz registra eksploatacijskih polja, s obzirom da Prostornim planom Županije nije predviđena eksploatacija mineralnih sirovina na navedenim lokacijama.
- Za odobrenja dana rudarskim gospodarskim subjektima za izvođenje rudarskih radova po prijašnjim propisima na temelju kojih su stekli pravo na eksploataciju mineralne sirovine, postupiti prema odredbama Zakona o rudarstvu, odnosno na temelju propisane dokumentacije s rudarskim subjektima zaključiti ugovor o koncesiji koji će sadržavati sve zakonom propisane podatke, uključujući i rok na koji se dodjeljuje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.
- Zatražiti od tijela nadležnih za rudarstvo dokumentaciju vezanu uz otkopanu količinu mineralne sirovine, potrebnu za kontrolu obračuna varijabilnog dijela naknade za koncesije. Zajedno s tijelima nadležnim za rudarstvo utvrditi stvarnu tržišnu vrijednost za otkopane mineralne sirovine za svaku poslovnu godinu te preispitati realnost tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine koja se koristi pri obračunu varijabilnog dijela naknade.
- U slučaju kada je nad koncesionarom otvoren stečajni postupak, utvrditi status rudarskog gospodarskog subjekta koji je obavljao eksploataciju i postupiti u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu, odnosno poduzeti aktivnosti za davanje koncesija novim zainteresiranim rudarsko gospodarskim subjektima.

- Kontinuirano pratiti izvršavanje obveza koncesionara iz ugovora o koncesiji, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te provoditi pravodobno sve zakonom dopuštene mjere naplate, kako ne bi došlo do zastare potraživanja. Dostaviti korisniku prihoda, odnosno županiji, gradovima i općinama na čijem se području nalaze eksploatacijska polja, dokumentaciju na temelju koje korisnik prihoda može ustrojiti evidenciju potraživanja u svojim poslovnim knjigama. Od koncesionara pribaviti potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji.
- Kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza iz ugovora o koncesiji, kao i pribaviti godišnje financijske izvještaje koncesionara i drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje, potrebnu za obavljanje nadzora nad radom koncesionara. U suradnji s lokalnim jedinicama i nadležnim ministarstvima planirati kontinuirani nadzor i osigurati učinkovitije kontrole nad tijekom eksploatacije mineralnih sirovina, odnosno kontrole rudarske djelatnosti, kontrole onečišćenja zraka i zbrinjavanja otpada, zaštite od buke, utjecaja na zaštićene dijelove i područja prirode te kontrole onečišćenje površinskih i podzemnih voda.
- Pribaviti instrumente osiguranja za obavljanje sanacijskih radova za eksploatacijska polja te redovito provjeravati valjanost jamstava. Poduzeti aktivnosti za provođenje sanacije eksploatacijskih polja u skladu s provjerenim rudarskim projektom na temelju kojeg je dodijeljena koncesija, odnosno tijekom i nakon završetka eksploatacije. U slučaju da se ne provede sanacija prostora na kojem se izvode rudarski radovi, naložiti koncesionaru provođenje radova sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka koncesionar ne provede sanaciju, sanaciju provoditi putem treće osobe na trošak koncesionara. Ukoliko ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu, a nije provela sanaciju, poduzeti aktivnosti za provođenje izvanredne sanacije prostora na način propisan odredbama Zakona o rudarstvu.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela poboljšanju postupanja pri vođenju propisanih registara i evidencija, provođenju postupaka usklađenja s odredbama važećeg Zakona o rudarstvu, kontroli obračuna i naplate naknade za mineralne sirovine te provedbi odgovarajućeg nadzora i sanacije eksploatacijskih polja, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Dubrovačko-neretvanske županije. U očitovanju navodi okolnosti i razloge zbog kojih sustav gospodarenja mineralnim sirovinama nije dovoljno učinkovit.

Ured državne uprave u očitovanju skreće pozornost na pravnu regulativu u vezi s rudarskom djelatnosti, kojom su uređeni i poslovi gospodarenja mineralnim sirovinama. U očitovanju se navodi da je Zakonom o rudarstvu iz lipnja 2009. bilo utvrđeno da poslove gospodarenja mineralnim sirovinama iz nadležnosti ureda državne uprave u županijama preuzima ministarstvo nadležno za rudarstvo s danom 1. siječnja 2011. Razlog tome su činjenice koje su utvrđene obavljenom revizijom u 2006. Naime, utvrđeno je da uredi nisu tijela državne uprave ustrojani za obavljanje poslova davanja koncesija, jer nemaju službenike stručnih kvalifikacija za obavljanje ovih poslova, da ne obavljaju nadzor financijskog poslovanja nad gospodarskim subjektima te da su poslove izdavanja lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola od ureda državne uprave preuzele jedinice lokalne i područne samouprave zajedno s ovlaštenim službenicima.

U takvim okolnostima Ured državne uprave od srpnja 2009. nije planirao zapošljavanje stručnih djelatnika za obavljanje navedenih poslova s obzirom da prema zakonu prestaje nadležnost na poslovima iz oblasti rudarstva, a time i koncesija.

Izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu iz travnja 2011. odgođeno je preuzimanje navedenih poslova do siječnja 2013. Međutim, preuzimanje navedenih poslova iz nadležnosti Ureda državne uprave nije se realiziralo ni do 2013., kada je donesen novi Zakon o rudarstvu, prema kojem će se preuzimanje nadležnosti obavljati sukcesivno u roku pet godina od donošenja Zakona.

U očitovanju se navodi da se poslovi rudarstva i koncesija u Uredu državne uprave obavljaju u okviru Službe za gospodarstvo koja obavlja poslove iz mnogobrojnih upravnih područja. Jedan zaposlenik obavlja poslove rudarstva, a za vrijeme turističke sezone obavlja i poslove iz područja ugostiteljstva i turizma. S obzirom na problem ekipiranosti Ureda, nadležno ministarstvo je preuzelo pojedine poslove iz područja rudarstva i davanja koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina. Ured državne uprave navodi da bi preuzimanje nadležnosti bilo potrebno maksimalno ubrzati, jer uredi državne uprave u županijama ne mogu izvršavati u najvećem dijelu obveze koje proizlaze iz Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama. Također, Ured državne uprave je mišljenja da bi bilo uputno razmisliti o povjeravanju navedenih poslova lokalnim, odnosno područnim jedinicama samouprave, koje imaju ustrojene odjele za poslove koncesija i obavljaju poslove izdavanja dokumenata prostornog uređenja i graditeljstva te su korisnici prihoda od koncesijskih naknada iz područja rudarstva. Nadalje, u očitovanju navodi da će Ured državne uprave, dok se ne obavi preuzimanje nadležnosti, obavljati poslove iz područja rudarstva prema svojim mogućnostima, pa tako i u odnosu na određene preporuke i naloge navedene u Izvješću o obavljenoj reviziji gospodarenja mineralnim sirovinama na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Ured državne uprave se očitovao i po pojedinim danim nalogima i preporukama. U vezi s površinama eksploatacijskih polja (Dubac 38,25 ha, Glavice 22,10 ha i Kotaca 6,48 ha), navodi se da se podaci u Uredu državne uprave vode prema rješenjima i zaključenim ugovorima o koncesiji te da su podaci koji vodi Ured državne uprave i podaci u Registru koncesija pri Ministarstvu financija usklađeni tijekom 2016.

U vezi s otkopanim godišnjim količinama mineralnih sirovina Ured državne uprave navodi da raspolaže podacima o količini otkopanih sirovina na temelju tromjesečnih izvještaja koncesionara. Nadalje, navodi da eksploatacijska polja Pranjare i Krkmača nisu brisana iz registra, jer nisu ispunjeni uvjeti, odnosno nije izvršena sanacija eksploatacijskih polja i dostavljene propisane potvrde (sukcesivna tehnička/biološka sanacija prema Glavnom rudarskom projektu i lokacijskoj dozvoli). Također, navodi da je za upravni nadzor i inspekcijski nadzor nad koncesionarima nadležno ministarstvo za rudarstvo.